

Marian Mięśowicz (1907–1992)

Marian Mięśowicz urodził się w 1907 roku we Lwowie, zmarł w 1992 w Krakowie. Był absolwentem wydziału fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego (1930) i autorem obronionej na UJ pracy doktorskiej *O krótkich, powoli zanikających falach elektromagnetycznych*. Od 1931 roku był pracownikiem Katedry Fizyki Akademii Górniczej, gdzie habilitował się tuż przed wojną. W czasie II wojny światowej był nauczycielem Średniej Szkoły Górniczej oraz wykładowcą fizyki dla studentów tajnego uniwersytetu. W latach 1941–1946 był pracownikiem Państwowej Szkoły Górniczo-Hutniczo-Mierniczej. W 1946 roku został profesorem Akademii Górniczej, która od 1949 została nazwana Akademią Górniczo-Hutniczą. Od 1959 roku był członkiem Polskiej Akademii Nauk, w latach 1969–1977 jej wiceprezesem. W 1989 został członkiem Polskiej Akademii Umiejętności. W latach 1972–1980 był posłem na sejm PRL. Był laureatem nagród państwowych I stopnia (1964) i specjalnej (1979), nagrody Alfreda Jurzykowskiego, otrzymał doktorat *honoris causa* UJ, AGH i UW. Wypromował 15 doktorów.

Jest autorem prac w następujących dziedzinach:

- fizyka cieczy anizotropowych (ciekłych kryształów) – twórca metody opisu lepkości takich ośrodków. Do dnia dzisiejszego za Mięśowiczem wyróżnia się trzy współczynniki lepkości dla takich cieczy;
- fizyka cząstek elementarnych – pod koniec lat 30. autor wraz z profesorem Jeżewskim projektu wyniesienia do stratosfery balonu z licznikami mającymi mierzyć natężenie promieniowania kosmicznego. Start miał nastąpić z doliny Chochołowskiej, jednak nie doszedł do skutku, gdyż balon spłonął.
- fizyka jądrowa – twórca zakładu Fizyki Jądrowej na AGH, inicjator uczestnictwa polskich fizyków w europejskim centrum badań jądrowych CERN.

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Mi%C4%99sowicz

O życiu profesora Mięśowicza można dowiedzieć się z artykułu Magdaleny Bajer zamieszczonego w Internecie na stronie http://forumakad.pl/archiwum/2004/03/27-rody_uczone.htm.

W artykule znajduje się opis dramatycznego wydarzenia w życiu profesora. We Lwowie podczas wojny polsko-ukraińskiej odłamek bomby wpadł do sypialni, zabijając rodziców; on i kuzynka uratowali się. Jako jedenastoletni sierota trafił na wychowanie do dalszej rodziny – państwa Dudziaków w Krakowie. Państwo Dudziakowie, pomimo że najchętniej widzieliby wychowanka obejmującego po nich prowadzenie warsztatu stolarsko-tapicerskiego, zapewnili mu staranne wykształcenie. Młody Marian kształcił się w nowoczesnym gimnazjum typu realnego. Matematyki uczył tam doskonały prof. Nikodym (piszemy o nim na dalszych stronach *Fotonu*), który wprowadzał uczniów w arkana rachunku różniczkowego. Miał on powtarzać, że rachunek różniczkowy jest tym w matematyce, czym w muzyce IX symfonia Bethoveena. Porównanie to trafiło na podatny grunt – prof. Mięśowicz został melomanem. Już w gimnazjum młody Mięśowicz wiedział, że chce studiować i poświęcić się nauce. Dziadek Dudziak, widząc determinację wychowanka, powiedział mu: „żebyś chociaż został profesorem”. Okazało się to prorocstwem, adresat spełnił życzenie ponad miarę oczekiwań.

Z.G-M

Fot. K. Meyer

Państwo Mięśowiczowie na Bukowinie